

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Jaarverslag 2020

Stichting donorgegevens
kunstmatige bevruchting

Inhoud

	Voorwoord en managementsamenvatting	3
1	Wettelijk kader en taken van de Stichting donorgegevens kunstmatige bevruchting	5
2	Overzicht registraties behandelingen met donorzaadcellen, donoreicellen en donorembryo's	8
	Aantal geregistreerde behandelingen met donorzaadcellen	8
	Aantal geregistreerde behandelingen met donoreicellen	9
	Aantal geregistreerde behandelingen met donorembryo's	10
3	Aantal verzoeken om donorgegevens en ouderschapsverklaringen	11
	Het aantal aanvragen over de afgelopen 10 jaar verdeeld naar categorie	11
	Aantal afgehandelde aanvragen	13
	Aantal begeleide trajecten bij Fiom	13
4	Uitkomsten van aanvragen	14
	Afhandeling van verzoeken om ouderschapsverklaringen	14
	Afhandeling van verzoeken om sociale en fysieke donorgegevens door ouders en donorkinderen	15
	Afhandeling van verzoeken om persoonsidentificerende donorgegevens door donorkinderen	16
5	Inhoudelijke ontwikkelingen	18
	Pandemie	18
	Rechtszaken	19
	Draagmoederschap	19
	Verzoeken om persoonsidentificerende gegevens van na 2004	19
	Geheimhoudingsverklaringen	20
	Onderzoek volledigheid gegevens	20
	Grensoverschrijdend gedrag van donoren	20
	Samenstelling bestuur	21
6	Stichtingsbestuur en adviescommissie in 2020	22
7	Verantwoording WNT 2020	23

Voorwoord en managementsamenvatting

Het aantal geregistreerde behandelingen met donorzaadcellen dat heeft plaatsgevonden in 2019 is uitgekomen op 1449. Nog niet eerder zijn zoveel kunstmatige bevruchtingen in een jaar geregistreerd. Vanwege de registratietermijn van 24 weken, kunnen klinieken ook in 2021 nog gegevens over behandelingen van 2020 aanleveren. Ook voor 2020 bestaat niet de indruk dat het aantal geregistreerde behandelingen vanwege de COVID-19 pandemie lager zal uitvallen. Het aantal behandelingen met donoreicellen lijkt wederom iets terug te lopen, maar ook hier geldt dat een aantal behandelingen uit 2020 nog geregistreerd moet worden in 2021. Het aantal behandelingen waarbij van gedoneerde embryo's gebruik gemaakt wordt, lijkt al enige jaren stabiel te zijn.

Net als vorig jaar is het totale aantal binnenkomende aanvragen om gegevens opnieuw licht gestegen. De stijging laat zich het meest zien in het aantal aangevraagde ouderschapsverklaringen en verzoeken van ouders om fysieke en sociale donorgegevens. Het valt op dat deze verzoeken de afgelopen jaren evenals als het aantal geregistreerde behandelingen met donorzaadcellen een vergelijkbare stijging lijken te volgen. Wel werd hier een duidelijke dip gezien tijdens de eerste golf van de COVID-19 pandemie.

Het aantal aanvragen om persoonsidentificerende gegevens lijkt in 2020 vergelijkbaar met eerdere jaren. We vermoeden dat ook hier de pandemie van invloed is geweest, omdat niet alle werkzaamheden zonder meer vanuit de thuiswerksituatie konden plaatsvinden. Dit heeft wellicht tot vertraging in de afhandeling van sommige aanvragen geleid. Het aantal verzoeken om begeleiding door het Fiom is in 2020 fors lager. Door de vertragingen in het aanschrijven van donoren is het aantal reacties van donoren en als gevolg daarvan het aantal verzoeken aan Fiom achtergebleven bij het aantal binnengekomen aanvragen.

Het lukt goed om gegevens te achterhalen van kunstmatige bevruchtingen die na inwerkingtreding van de Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting (hierna: de wet) hebben plaatsgevonden. In meer dan driekwart van de gevallen kon een ouderschapsverklaring worden afgegeven. Soortgelijke percentages zagen we ook als het gaat om het verstrekken van fysieke en sociale donorgegevens aan ouders of aan de kinderen zelf.

In tegenstelling tot kunstmatige bevruchtingen die na inwerkingtreding van de wet hebben plaatsgevonden lukt het voor kunstmatige bevruchtingen, die (soms ver) voor inwerkingtreding van de wet hebben plaatsgevonden, lang niet altijd om gegevens te achterhalen. In de gevallen van voor 2004 waar het wel gelukt is om gegevens te achterhalen kon Stichting donorgegevens kunstmatige bevruchting (SDKB) 41 keer een donor benaderen voor toestemming om persoonsidentificerende gegevens te verstrekken. In 10 situaties was de donor overleden waardoor niet om toestemming gevraagd kon worden. Wanneer de donor overleden is moet een aanvraag afgewezen worden omdat we niet over de benodigde toestemming beschikken. Hoewel donorkinderen soms de wens uiten om in die gevallen nabestaanden te benaderen biedt de wet daar geen ruimte voor. De donoren die in 2020 om wel om toestemming zijn gevraagd hebben in iets meer dan de helft van de verzoeken ook hun toestemming hiervoor gegeven.

In 2020 is een vervolg gegeven aan de rechtszaak over de overgangsregeling van de wet. Er lopen nu twee actuele dagvaardingen bij SDKB die voortkomen uit het feit dat geen gegevens verstrekt kunnen worden van een donor van voor 2004 die ten tijde van zijn donatie heeft aangegeven een bekende (B-donor) te willen zijn. SDKB kan zonder toestemming van de donor geen persoonsidentificerende gegevens

verstrekken waardoor de donorkinderen, destijds verwekt met zaadcellen van een B-donor, toch geen persoonsidentificerende gegevens kunnen krijgen. De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft aangegeven bereid te zijn om afhankelijk van de uitspraken in de gerechtelijke procedures een wetswijziging te initiëren. Uitspraak van de eerste dagvaarding wordt medio 2021 verwacht.

In 2020 is een definitieve procedure opgesteld voor donoren die zich beroepen op het feit dat mogelijk sprake is van een zwaarwegend belang, waardoor de gegevens in de ogen van de donor niet verstrekt mogen worden. De te volgen procedure is opgesteld in nauwe samenspraak met alle betrokken geledingen. Indien een donor zich beroept op een zwaarwegend belang, zal een in 2020 ingestelde externe commissie, zich hier in eerste instantie over buigen en het bestuur van SDKB adviseren. Het bestuur zal dan besluiten of daadwerkelijk een zwaarwegend belang bestaat en indien dat niet het geval is de persoonsidentificerende gegevens verstrekken. De donor kan hiertegen conform bestaande richtlijnen alsnog bezwaar aantekenen. In hoeverre dit vaak zal gebeuren is niet te voorzien maar het lopende jaar 2021 zal daar naar verwachting uitsluitel over bieden.

SDKB heeft in het afgelopen jaar veel aandacht besteed aan het in kaart brengen van de volledigheid van de gegevens in het registratiesysteem. Zo zijn geheimhoudingsverklaringen opgevraagd bij klinieken en in het systeem zijn opgenomen. Daarnaast is getracht om de persoonsidentificerende gegevens volledig op orde te krijgen. Zeker gezien het feit dat in 2021 de eerste kinderen die geboren zijn uit een kunstmatige bevruchting van na inwerkingtreding van de wet de leeftijd van 16 jaar zullen bereiken, waren dit belangrijke controles.

Helaas bleek dat er in een enkel geval sprake was van grensoverschrijdend gedrag jegens donorkinderen van donoren. Dat laatste heeft de aandacht van de SDKB en we proberen in samenspraak met het Fiom en andere hulpverleners dit soort situaties te voorkomen. We beogen dat indien hier sprake van is, zo snel mogelijk adequate interventies geïnitieerd zullen worden. Dit is één van de voorbeelden dat afhandeling van verzoeken om donorgegevens complexer is dan de inhoud van de wet in eerste instantie doet vermoeden. Opnieuw blijkt dat het verstrekken van gegevens meer is dan alleen de uitwisseling van informatie. De gegevens in beheer van SDKB grijpen diep in op het leven van ouders, donorkinderen en wellicht ook op dat van de donoren zelf. Veelal zal dat in positieve zin zijn, maar het kan ook een ernstige negatieve impact hebben op het leven van jongvolwassenen.

In 2020 heeft de werving plaatsgevonden van een nieuwe voorzitter wegens het aflopen van de zittingstermijn van de huidige voorzitter. SDKB heeft een geschikte kandidaat gevonden, die inmiddels door de minister is benoemd.

Al met al wacht SDKB een spannend jaar in 2021 waarin de eerste kinderen die onder het nieuwe traject vallen op grote schaal persoonsidentificerende gegevens kunnen gaan opvragen. Of dit ook zal gebeuren valt te bezien en SDKB denkt dat op adequate wijze hierop voorbereid te zijn.

Den Haag, maart 2021

Prof. Dr. Joop S.E. Laven

1. Wettelijk kader en taken van de Stichting donorgegevens kunstmatige bevruchting

De Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting (Hierna: de wet) is op 1 juni 2004 in werking getreden. De wet voorziet in regels inzake de registratie, het beheer en de verstrekking van donorgegevens in geval van kunstmatige donorbevruchting. Het gaat hierbij om eicel-, zaadcel- en embryodonatie.

In de wet wordt kunstmatige donorbevruchting gedefinieerd als het beroeps- of bedrijfsmatig verrichten van handelingen, gericht op het anders dan op natuurlijke wijze tot stand komen van een zwangerschap met gebruikmaking van:

1. zaadcellen van een ander dan de echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel van de vrouw of
2. een eicel van een andere vrouw of
3. een embryo van een ander patiënt paar

Een donor is degene die zaadcellen, een eicel of een embryo heeft afgestaan ten behoeve van kunstmatige bevruchting. Bij embryodonatie is sprake van twee donoren.

Sinds de inwerkingtreding van de wet kunnen donoren alleen doneren wanneer zij geen bezwaar hebben tegen het registreren van hun medische, fysieke, sociale en persoonsidentificerende gegevens en tegen de mogelijkheid dat deze gegevens worden verstrekt aan hun nakomelingen. Donorkinderen hebben zo de mogelijkheid om erachter te komen van wie ze afstammen.

Stichting donorgegevens kunstmatige bevruchting

Voor de uitvoering van de wet is in 2004 Stichting donorgegevens kunstmatige bevruchting (hierna: SDKB, of: de stichting) in het leven geroepen. De stichting:

- Bewaart en beheert de donorgegevens op een centrale plaats;
- Verstrekt op verzoek de donorgegevens op een zorgvuldige manier aan huisartsen, ouders en donorkinderen en zorgt met behulp van een derde partij, voor deskundige begeleiding en ondersteuning aan ouders, donorkinderen en donoren tijdens deze gegevensverstrekking;
- Verstrekt ouderschapsverklaringen ten behoeve van het duomoederschap;
- Geeft voorlichting over de wet.

Bij de uitvoering van deze taken wordt SDKB ondersteund door een secretariaat dat is belegd bij een agentschap van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), het CIBG.

Het bestuur van SDKB bestaat uit zeven personen. De bestuursleden worden door de minister van VWS benoemd en ontslagen. Drie van de leden worden benoemd uit degenen die kunstmatige bevruchting

beroepsmatig toepassen of daarbij nauw betrokken zijn. Ten minste één van deze drie leden is ook deskundig op psychosociaal terrein. Van de overige drie leden is er één jurist, één ethicus en één deskundig op pedagogisch terrein. Het zevende bestuurslid vervult de rol van voorzitter van de stichting.

Registratie van gegevens

SDKB bewaart gegevens omtrent de behandeling, gegevens van de vrouw bij wie de kunstmatige donorbevruchting heeft plaatsgevonden en gegevens van de donor(en). Deze gegevens worden centraal opgeslagen in een door SDKB opgezet digitaal registratiesysteem KiDS. De verrichter van de kunstmatige bevruchting levert de gegevens aan bij SDKB door deze in te voeren in KiDS. Doorgaans gaat dit om de kliniek waar de bevruchting heeft plaatsgevonden.

Uit de wet volgt dat alle gegevens over kunstmatige bevruchtingen bij SDKB moeten worden geregistreerd voor zover een Nederlandse kliniek of verrichter geheel of deels betrokken is bij een kunstmatige bevruchting. Alle donorgegevens van na inwerkingtreding van de wet in 2004 moeten binnen 24 weken na de kunstmatige bevruchting worden geregistreerd. Gegevens van daarvoor zouden bij inwerkingtreding van de wet geregistreerd worden. In de praktijk registreert de kliniek gegevens van voor inwerkingtreding van de wet op het moment dat SDKB om de gegevens verzoekt. De reden hiervoor is dat medische rapporten zijn gearchiveerd op naam van de moeder en niet op de medische handelingen, zoals kunstmatige bevruchting. Het blijkt daardoor voor klinieken moeilijk om vooraf dossiers te identificeren waarvan gegevens geregistreerd moeten worden.

Donorgegevens bestaan uit sociale en fysieke donorgegevens, persoonsidentificerende donorgegevens en medische donorgegevens. Sociale en fysieke donorgegevens betreffen niet identificeerbare kenmerken van donor zoals o.a. lengte, gewicht, beroep en persoonlijkheidskenmerken. Persoonsidentificerende donorgegevens betreffen naam, geboortedatum en woonplaats. Medische gegevens betreffen gegevens als de bloedgroep van de donor en eventueel medische bijzonderheden. Het gaat om donorgegevens zoals bekend bij donatie.

Aanvragen van donorgegevens

Op verzoek verstrekt SDKB bepaalde informatie over de donor. Welke gegevens mogen worden verstrekt, hangt af van de doelgroep waartoe de aanvrager behoort: kind, ouder of huisarts.

- De huisarts van het donorkind kan de medische donorgegevens opvragen.
- Donorkinderen vanaf 12 jaar en ouders van donorkinderen tot 12 jaar kunnen de fysieke en sociale donorgegevens opvragen.
- Donorkinderen van 16 jaar en ouder kunnen naast de fysieke en sociale gegevens ook de persoonsidentificerende donorgegevens opvragen.

SDKB verstrekt de medische, fysieke en sociale donorgegevens aan de aanvrager zonder bericht aan of toestemming van de donor. De persoonsidentificerende donorgegevens waarbij de kunstmatige bevruchting vóór 1 juni 2004 plaatsvond, worden alleen verstrekt na toestemming van de donor. Wanneer een donorkind persoonsidentificerende donorgegevens aanvraagt waarbij de kunstmatige bevruchting ná 1 juni 2004 heeft plaatsgevonden, worden persoonsidentificerende gegevens in principe altijd aan het donorkind verstrekt. Bij deze aanvragen wordt de donor benaderd met de vraag of hij de verstrekking van zijn gegevens wil bevestigen. Het kan voorkomen dat een donor hier niet mee instemt, maar de wens van donor is niet doorslaggevend. SDKB zal overgaan tot verstrekking van gegevens tenzij de donor dusdanig zwaarwegende belangen aandraagt dat persoonsidentificerende gegevens niet verstrekt mogen worden aan het donorkind. Wanneer een donor zwaarwegende belangen aandraagt, worden deze beoordeeld door een adviescommissie van SDKB. De adviescommissie bestaat uit drie leden, een ethicus, een pedagoog en een jurist. Zij adviseren het bestuur of de aangedragen belangen zwaarwegend

genoeg zijn om de gegevens niet te verstrekken. SDKB heeft nog geen ervaring opgedaan met deze belangenafweging. SDKB beoogt echter de belangen die de donor aandraagt op ten minste de volgende punten te beoordelen:

1. De donor voorziet een ernstige aantasting van zijn of haar belangen, wanneer persoonsidentificerende gegevens aan het donorkind worden verstrekt;
2. Er kan aannemelijk gemaakt worden dat de aantasting van de belangen van de donor bij verstrekking van diens persoonsidentificerende gegevens daadwerkelijk zullen plaatsvinden;
3. De te verwachten aantasting van de belangen van de donor is zo ernstig dat de persoonsidentificerende gegevens niet verstrekt mogen worden, ondanks de gevolgen die dit voor het donorkind kan hebben;

Het bestuur van de stichting besluit op basis van het advies van adviescommissie over het wel of niet verstrekken van de gegevens. Tegen dit besluit staat de mogelijkheid van bezwaar en beroep open.

Ouderschapsverklaringen

Naast het verstrekken van donorgegevens heeft SDKB ook tot taak om ouderschapsverklaringen te verstrekken. Duomoeders hebben in sommige situaties een ouderschapsverklaring nodig om juridisch de tweede moeder van een kind te worden. De ouderschapsverklaring kan voor twee procedures gebruikt worden. De procedure waarbij het ouderschap van duomoeders bij de geboorteaangifte automatisch vastgesteld wordt en de versnelde adoptieprocedure voor duomoeders. SDKB verstrekt aan moeders die de zwangerschap dragen of gedragen hebben op verzoek en indien zij aan de voorwaarden voldoen een verklaring dat de zwangerschap ontstaan is middels een kunstmatige bevruchting en dat de identiteit van de donor op het moment van bevruchting niet bekend is aan de moeder.

SDKB verstrekt informatie over de wet en haar taken via haar website: www.donorgegevens.nl.

2. Overzicht registraties behandelingen met donorzaadcellen, donoreicellen en donorembryo's

De cijfers in dit hoofdstuk geven weer hoeveel registraties van behandelingen met donorzaadcellen, donoreicellen en donorembryo's in het registratiesysteem van SDKB staan. De cijfers staan gesorteerd op het jaar waarin de behandeling heeft plaatsgevonden. Het meetpunt voor deze cijfers is januari 2021. Enkel de behandelingen die uiteindelijk leiden tot een zwangerschap worden geregistreerd. Het aantal bij SDKB geregistreerde behandelingen is daarom lager dan het aantal daadwerkelijk uitgevoerde behandelingen.

Aantal geregistreerde behandelingen met donorzaadcellen

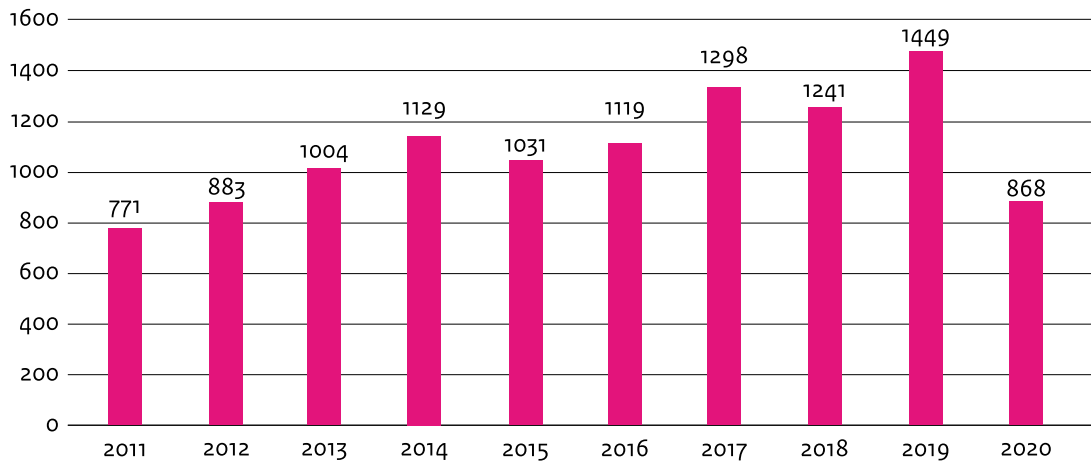
Het totale aantal geregistreerde behandelingen over 2020 is nog niet bekend. Vanwege de registratietermijn van 24 weken voor het aanleveren van gegevens, kunnen klinieken ook nog in 2021 gegevens over behandelingen van 2020 aanleveren. Vooralsnog ziet het er niet naar uit dat de Covid-19 pandemie geleid heeft tot een afname in registraties. Het aantal geregistreerde behandelingen met donorzaadcellen dat heeft plaatsgevonden in 2019 is uitgekomen op 1449. Nog niet eerder zijn zoveel kunstmatige bevruchtingen in een jaar geregistreerd.

In 2020 zijn ook behandelingen met donorzaadcellen geregistreerd die langer geleden hebben plaatsgevonden. Het betreft hier doorgaans behandelingen van voor inwerkingtreding van de wet. Het kan zijn dat een kliniek op eigen initiatief is overgegaan tot registratie, in de meeste gevallen gaat het om registraties op verzoek van SDKB, omdat de gegevens op dat moment worden opgevraagd. De aantallen van eerdere jaren kunnen daarom afwijken van andere jaarverslagen. Het aantal achteraf geregistreerde zwangerschappen lijkt wel af te nemen naarmate steeds meer aanvragen zien op een kunstmatige bevruchting van na inwerkingtreding van de wet. Voor deze aanvragen geldt de registratietermijn van 24 weken voor klinieken waardoor SDKB minder vaak hoeft te verzoeken om registratie van gegevens.

In figuur 1 is het aantal geregistreerde behandelingen te zien over de afgelopen 10 jaar. Het totale aantal geregistreerde behandelingen met donorzaadcellen inclusief de 4.719 behandelingen uit de periode voor 2011 is 15.512.

Figuur 1 Aantal geregistreerde behandelingen met donorzaadcellen van de afgelopen 10 jaar, in het jaar dat de behandeling is uitgevoerd.

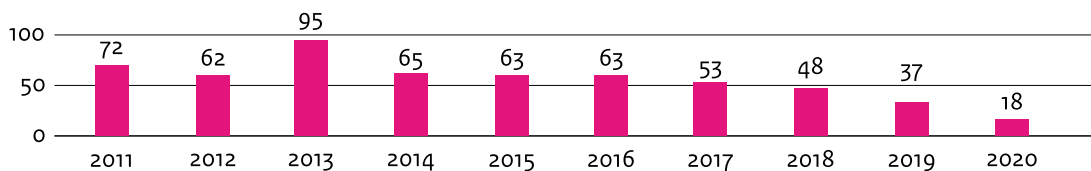

Aantal geregistreerde behandelingen met donoreicellen

Het aantal behandelingen met donoreicellen laat geen grote afwijkingen zien. Toch loopt het aantal behandelingen met donoreicellen in 2020 opnieuw iets terug ten opzichte van de jaren ervoor. Er zijn signalen dat vrouwen naar het buitenland gaan voor kunstmatige bevruchting met donoreicellen. In deze situaties worden gegevens niet bij SDKB geregistreerd. Het kan zijn dat het buitenlandse aanbod van behandelingen invloed op het aantal behandelingen dat in Nederland plaatsvindt en geregistreerd wordt. Het is echter ook mogelijk dat het aantal behandelingen met eicellen om een andere reden daalt.

Het totale aantal geregistreerde behandelingen met donoreicellen inclusief de 292 behandelingen uit de periode voor 2011 is 868.

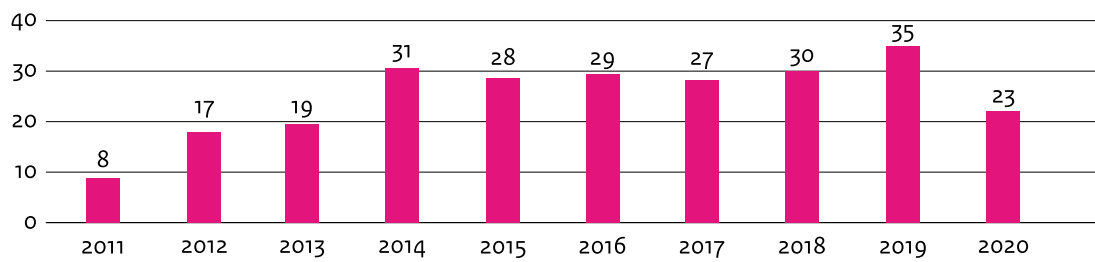
Figuur 2 Aantal geregistreerde behandelingen met donoreicellen van de afgelopen 10 jaar, per jaar dat de behandeling is uitgevoerd

Aantal geregistreerde behandelingen met donorembryo's

Het aantal geregistreerde behandelingen met donorembryo's lijkt zich te hebben gestabiliseerd op ongeveer 30 per jaar. Het totale aantal geregistreerde behandelingen met donorembryo's, inclusief de 19 behandelingen over de periode voor 2011, is 266.

Figuur 3 Aantal geregistreerde behandelingen met donorembryo's van de afgelopen 10 jaar, per jaar dat de behandeling is uitgevoerd

3. Aantal verzoeken om donorgegevens en ouderschapsverklaringen

SDKB ontvangt verschillende soorten aanvragen. Aanvragen om donorgegevens: sociale en fysieke donorgegevens, medische donorgegevens en persoonsidentificerende donorgegevens. Daarnaast ontvangt SDKB verzoeken om ouderschapsverklaringen ten behoeve van de vaststelling van juridisch ouderschap voor duomoeders.

Tabel 1 ontvangen aanvragen op categorie in 2020

Het totale aantal aanvragen op categorie in 2020	
Aanvragen om een <i>ouderschapsverklaring</i>	486
Aanvragen van ouders van donorkinderen om <i>fysieke en sociale donorgegevens</i>	391
Aanvragen van donorkinderen om <i>fysieke en sociale donorgegevens</i>	30
Aanvragen van donorkinderen om <i>persoonsidentificerende donorgegevens</i>	177
Aanvragen van huisartsen om <i>medische donorgegevens</i>	4
Totaal	1088

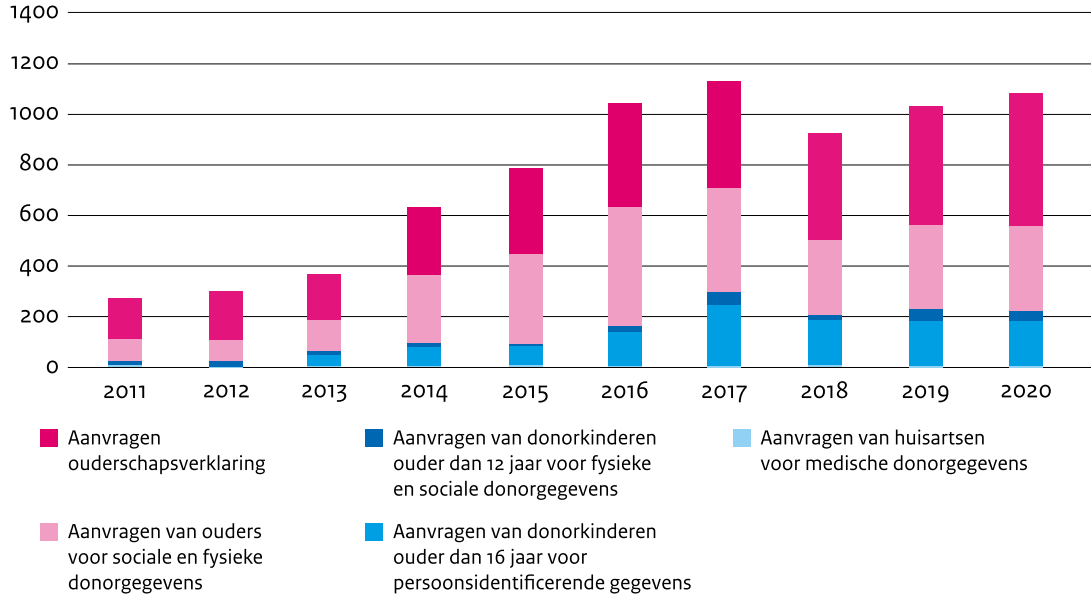
Het aantal aanvragen over de afgelopen 10 jaar verdeeld naar categorie

Net als vorig jaar is het aantal ontvangen aanvragen iets gestegen. De stijging laat zich het meest zien in het aantal aangevraagde ouderschapsverklaringen en verzoeken van ouders om fysieke en sociale donorgegevens. Het valt op dat deze verzoeken de afgelopen jaren dezelfde trend als het aantal geregistreerde behandelingen met donorzaadcellen lijken te volgen. Mogelijk is de toegenomen vraag een gevolg van de toename in het aantal kunstmatige bevruchtingen. Aanvragen om een ouderschapsverklaring worden immers veelal relatief kort na de kunstmatige bevruchting opgevraagd.

Het viel op dat in de maanden maart en april een scherpe daling zichtbaar was van het aantal binnenkomende verzoeken. In de tweede helft van het jaar heeft de vraag zich vervolgens hersteld. Het aantal verzoeken van ouders om sociale en fysieke donorgegevens is opvallend hoog. Een verklaring lijkt gevonden te kunnen worden in de uitkomst van deze aanvragen. Het hoge aantal aanvragen wat buiten behandeling is gesteld heeft mogelijk als gevolg gehad dat aanvragers opnieuw een aanvraag hebben ingediend. Zie voor meer informatie hierover hoofdstuk 4.

Tabel 2 Het aantal ontvangen aanvragen over de afgelopen 10 jaar verdeeld naar categorie

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aanvragen om een ouderschapsverklaring	162	178	184	348	356	404	458	427	448	486
Aanvragen van ouders van donorkinderen om fysieke en sociale donorgegevens	83	87	135	261	352	454	450	309	347	391
Aanvragen van donorkinderen om fysieke en sociale donorgegevens	1	3	11	7	7	22	33	16	33	30
Aanvragen van donorkinderen om persoonsidentificerende gegevens	5	7	18	57	59	134	217	173	177	177
Aanvragen van huisartsen om medische donorgegevens	7	0	6	4	9	6	4	7	4	4
Totaal	258	275	354	677	783	1020	1162	932	1009	1088

Figuur 4 Het aantal aanvragen over de afgelopen 10 jaar verdeeld naar categorie aanvraag

Aantal afgehandelde aanvragen

Tabel 3 Afgehandelde aanvragen op categorie in 2020

Het totale aantal aanvragen op categorie in 2020	
Aanvragen om een <i>ouderschapsverklaring</i>	477
Aanvragen van ouders om <i>fysieke en sociale donorgegevens</i>	384
Aanvragen van donorkinderen om <i>fysieke en sociale donorgegevens</i>	31
Aanvragen van donorkinderen om <i>persoonsidentificerende donorgegevens</i>	142
Aanvragen van huisartsen om <i>medische donorgegevens</i>	5
Totaal	1039

Het aantal afgehandelde aanvragen kan afwijken van het aantal binnenkomende aanvragen wanneer aanvragen uit 2019 afgehandeld worden in 2020 en aanvragen, binnengekomen in 2020, aan het einde van het jaar nog openstaan.

De maatregelen als gevolg van de Covid-19 pandemie hebben invloed gehad op de bedrijfsvoering van SDKB. Thuiswerkmaatregelen hebben ervoor gezorgd dat versneld is gedigitaliseerd. Voor een aantal processen bleek dat echter niet mogelijk, waardoor afhandeling van verzoeken soms vertraging heeft opgelopen. Dit is bijvoorbeeld terug te zien in het aantal afgehandelde aanvragen om persoonsidentificerende gegevens. Voor deze aanvragen benaderen we donoren om toestemming voor de verstrekking van gegevens. Aangezien SDKB niet over e-mailadressen en telefoonnummers beschikt van deze donoren waren we afhankelijk van schaarse momenten op kantoor om donoren per aangetekende post te benaderen.

Aantal begeleide trajecten bij Fiom

SDKB werkt samen met Fiom voor de begeleiding van donorkinderen en donoren bij de verstrekking van persoonsidentificerende donorgegevens en eventueel het contact wat hieruit voort kan komen.

In onderstaande tabel staat het verloop van afgelopen 5 jaar weergegeven van de verzoeken die SDKB bij Fiom heeft neergelegd voor begeleiding bij de verstrekking van persoonsidentificerende donorgegevens. De tabel maakt onderscheid in de verzoeken voor het verstrekken van gegevens van de donor aan een donorkind en de verzoeken voor de uitwisseling van gegevens van halfbroers en halfzussen van donorkinderen.

Het aantal verzoeken is in 2020 fors lager. Door de vertragingen bij het aanschrijven van donoren is het aantal reacties van donoren en daarmee ook het aantal verzoeken aan Fiom achtergebleven bij het aantal binnengekomen aanvragen. Het betreft een gevolg van Covid-19 pandemie. Zie voor meer informatie hierover hoofdstuk 5

Tabel 4 Aantal begeleide trajecten bij Fiom

	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal verzoeken	39	125	91	103	40
Donorkind - donor verzoeken	20	40	36	48	24
Donorkind - donorkind unieke verzoeken	19	85	55	55	16
Aantal betrokken donoren	13	26	26	37	22
Aantal betrokken donorkinderen	22	48	40	52	31

4. Uitkomsten van aanvragen

De cijfers over de uitkomsten van de verzoeken zijn gebaseerd op het aantal aanvragen wat SDKB in 2020 heeft afgehandeld. Een aanvraag voor donorgegevens of een aanvraag om een ouderschapsverklaring kunnen verschillende uitkomsten hebben:

- Wanneer een aanvraag inhoudelijk niet wordt beoordeeld, stelt SDKB een aanvraag buiten behandeling. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer een aanvraag niet compleet is.
- Wanneer een aanvraag inhoudelijk wel beoordeeld wordt, maar SDKB niet aan het verzoek kan voldoen, wordt een aanvraag afgewezen. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer een donor geen toestemming geeft voor de verstrekking van gegevens.
- Wanneer SDKB na de inhoudelijke beoordeling wel aan het verzoek kan voldoen worden gegevens verstrekt.

Afhandeling van verzoeken om ouderschapsverklaringen

Ouderschapsverklaringen	
Totaal afgehandeld	477
Buiten behandeling	39 (8,2%)
Aanvraag niet compleet	1
Aanvraag geannuleerd door aanvrager	23
Dubbele aanvraag	15
Afwijzing	66 (13,8%)
Aanvraag van niet behandelde vrouw	52
Geen gegevens gevonden	3
Geen onbekende donor	6
Geen Nederlandse kliniek	5
Verklaring verstrekt	372 (78,0%)

Aanvraag van niet behandelde vrouw

Het komt vaak (52x) voor dat niet de vrouw die de kunstmatige bevruchting heeft ondergaan, maar de partner die het duomoederschap wenst te verkrijgen, het verzoek bij SDKB indient om de ouderschapsverklaring. Klinieken registreren alleen gegevens van de vrouw bij wie de kunstmatige donorbevruchting heeft plaatsgevonden. SDKB kan daarom alleen gegevens van deze vrouw vinden in het registratiesysteem en een aanvraag van de partner niet afhandelen. In dit geval nemen we contact op met de aanvrager om de situatie uit te leggen. Doorgaans wordt dan alsnog een aanvraag ingediend door de partner. Eind 2020 zijn informatiebladen over de ouderschapsverklaring aan klinieken verzonden om uit te delen aan wensmoeders. Hierin benadrukt SDKB nog een keer wie de ouderschapsverklaring kan opvragen. Bezien wordt of ook het aanvraagproces aangepast kan worden om dit te verhelpen.

Geen betrokkenheid Nederlandse kliniek

In 2020 hebben we 5 verzoeken om een ouderschapsverklaring afgewezen waarbij geen Nederlandse kliniek of instelling betrokken is. Er is dan geen sprake van een persoon of organisatie die aan de registratieplicht van de wet dient te voldoen. De behandeling heeft bijvoorbeeld geheel in het buitenland plaatsgevonden, of er is sprake van een bevruchting van een zelf gevonden donor in de privésfeer. Zonder registratie weet SDKB niet of er sprake is van een kunstmatige bevruchting met een voor de vrouw onbekende donor, waardoor het verzoek wordt afgewezen. Deze vrouwen kunnen duomoederschap zonder ouderschapsverklaring vastleggen door het kind bij de gemeente te erkennen.

Aanvraag geannuleerd door aanvrager

Het relatief hoge aantal geannuleerde aanvragen laat zich verklaren door de verwarring die soms bestaat over in welke situaties een ouderschapsverklaring noodzakelijk is of niet. Uit contact met de aanvrager blijkt dan bijvoorbeeld dat het verzoek niet langer nodig is omdat sprake is van een alleenstaande moeder, situaties waarbij de aangifte van de geboorte reeds heeft plaatsgevonden, of partners die om andere redenen het kind willen erkennen bij de gemeente en daarom de ouderschapsverklaring niet nodig hebben. Het annuleren van een aanvraag gebeurt alleen in onderling overleg met de verzoeker. De informatiebladen over de ouderschapsverklaring besteden hier ook aandacht aan. Onduidelijk is of de lichte daling ten opzichte van 2019 (23 in vergelijking met 31) hierdoor verklaard wordt.

Geen gegevens gevonden

In 2020 zijn 3 verzoeken binnengekomen voor ouderschapsverklaringen waarbij geen behandelgegevens achterhaald konden worden bij de kliniek. Het betrof situaties waarbij de behandelingen voor inwerkingtreding van de wet hebben plaatsgevonden waardoor de gegevens niet geregistreerd zijn bij SDKB en niet bewaard zijn door de kliniek.

Afhandeling van verzoeken om sociale en fysieke donorgegevens door ouders en door donorkinderen

Sociale en fysieke donorgegevens	Aanvragen van ouders	Aanvragen van donorkinderen
Totaal afgehandeld	384	31
Buiten behandeling	153 (39,8%)	6 (19,4%)
Aanvraag niet compleet	110	6
Aanvraag geannuleerd door aanvrager	26	0
Dubbele aanvraag	17	0
Afwijzing	0 (0%)	1 (3,2%)
Geen gegevens gevonden	0	1
Geen Nederlandse kliniek	0	0
Gegevens verstrekt	231 (60,2%)	24 (77,4%)

Aanvraag niet compleet

Het komt vaak voor dat na het indienen van een aanvraag geen geboorteakte wordt opgestuurd (respectievelijk 110x en 6x). In vergelijking met 2019 (respectievelijk 62x en 4x) is het aantal in 2020 sterk gestegen.

Betrokken aanvragers hebben normaal gesproken 2 maal 4 weken de tijd om na het indienen van een aanvraag een geboorteakte na te sturen. Deze geboorteakte heeft SDKB nodig om de moeder-kind relatie die wordt opgegeven in de aanvraag te verifiëren. Het opvragen van het afschrift van de geboorteakte bij de gemeente waar het donorkind is geboren, lijkt onder normale omstandigheden al te zorgen voor een drempel met als gevolg dat de aanvraag niet doorgezet wordt. We vermoeden dat de maatregelen van de Covid-19 pandemie de drempel verder verhoogd heeft.

SDKB heeft in 2020 maatregelen genomen om aanvragers meer tijd te geven de geboorteakte op te sturen. Toch heeft een groot deel van de aanvragers dit uiteindelijk niet gedaan. Daarentegen wijkt het aantal uiteindelijk verstrekte donorpaspoorten (231) niet veel af van het aantal verstrekte donorpaspoorten in 2019 (226). Het vermoeden bestaat dat aanvragers die in eerste instantie geen geboorteakte hebben opgestuurd later opnieuw een verzoek hebben ingediend en alsnog gegevens hebben ontvangen.

SDKB onderzoekt de mogelijkheid om de ouder-kind relatie uit de basisregistratie personen (BRP) te herleiden zodat aanvragers in de toekomst geen geboorteakte meer hoeven na te zenden. In 2020 is hiervoor de toegang tot de BRP aangepast.

Afwijzing gegevens

Slechts één aanvraag om sociale en fysieke donorgegevens is afgewezen omdat geen gegevens bij de kliniek achterhaald kon worden. Het betrof een verzoek van een donorkind waarbij de behandeling voor inwerkingtreding van de wet heeft plaatsgevonden. Het feit dat bij alle aanvragen om sociale en fysieke gegevens waarbij de behandeling heeft plaatsgevonden na inwerkingtreding van de wet de benodigde gegevens achterhaald konden worden, geeft vertrouwen dat de registratie van gegevens vanuit klinieken goed verloopt.

Afhandeling van verzoeken om persoonsidentificerende donorgegevens door donorkinderen

Persoonsidentificerende donorgegevens	Aanvragen van donorkinderen (16+)
Totaal afgehandeld	142
Buiten behandeling	67 (47,2%)
Aanvraag niet compleet	47
Aanvraag geannuleerd	10
Dubbele aanvraag	10
Afwijzing	53 (37,3%)
Geen gegevens gevonden	24
Donor overleden	10
Anonimiteitsverklaring	2
Donor stemt niet in	10
Donor reageert niet	7
Gegevens verstrekt	22 (15,5%)

Geen gegevens gevonden

In tegenstelling tot de situatie van kunstmatige bevruchtingen die na inwerkingtreding van de wet hebben plaatsgevonden lukt het voor kunstmatige bevruchtingen die (soms ver) voor inwerkingtreding van de wet hebben plaatsgevonden lang niet altijd om gegevens te achterhalen. Verschillende oorzaken kunnen hieraan ten grondslag liggen, bijvoorbeeld dat in de dossiers niet goed bewaard is gebleven welke donor betrokken is geweest bij een kunstmatige bevruchting of dat gegevens al vernietigd of zoekgeraakt zijn voordat de wet inwerking trad. SDKB is in 2020 24 keer tot de conclusie gekomen dat bij de klinieken geen dossier gevonden is met donorgegevens, of dat uit het gevonden dossier van de moeder niet duidelijk wordt wie de donor is geweest bij de kunstmatige bevruchting. In deze situaties is verwantschapsonderzoek via DNA de enige manier die overblijft om achter de gegevens van de donor te komen.

Verstrekking van gegevens

Daar waar het wel gelukt is om gegevens te achterhalen kon SDKB 39x een donor benaderen om toestemming te vragen voor de verstrekking van persoonsidentificerende gegevens. In 10 situaties was de donor overleden en in 2 situaties had de donor een anonimiteitsverklaring ondertekend, waardoor niet om toestemming gevraagd kon worden. Wanneer de donor overleden is moet een aanvraag afgewezen worden omdat we niet over de benodigde toestemming beschikken. Donorkinderen uiten soms de wens om in deze situaties nabestaanden te benaderen. De wet biedt daar echter niet de ruimte voor, omdat het hier kunstmatige bevruchtingen betreft van voor inwerkingtreding van de wet. SDKB heeft deze mogelijkheid wel voor de aanvragen over kunstmatige bevruchtingen van na inwerkingtreding van de wet. De donoren die in 2020 wel om toestemming zijn gevraagd hebben in iets meer dan de helft van de verzoeken ook toestemming gegeven voor de verstrekking van persoonsidentificerende gegevens.

5. Inhoudelijke ontwikkelingen

Pandemie

Covid-19 heeft, zoals bij zoveel organisaties, ook invloed gehad op de werkzaamheden van SDKB. Afgekondigde maatregelen zorgden ervoor dat de werkzaamheden plotseling grotendeels vanuit huis moesten plaatsvinden. Het aantal verzoeken liet in de maanden maart en april een scherpe daling zien en ook het aantal contactmomenten over lopende aanvragen daalden. In de loop van 2020 herstelde de vraag weer.

De thuiswerkmaatregelen betekenden voor het secretariaat van SDKB dat inkomende en uitgaande post niet verwerkt kon worden. Dit had gevolgen voor alle uitgaande brieven, binnenkomende geboorteaktes en toestemmingsverklaringen van donoren. SDKB heeft versneld een proces ingericht waarbij brieven versleuteld digitaal verzonden worden en het wachtwoord per sms wordt verstuurd. Binnenkomende fysieke geboorteaktes konden echter niet vanuit huis worden gecontroleerd en aanvragers bleken moeite te hebben geboorteaktes bij de gemeente aan te vragen. Veel aanvragen hebben daardoor forse vertragingen opgelopen. Daarnaast zijn aanvragen ondanks versoepelingen in de aanlevertermijnen van geboorteaktes bovengemiddeld vaak buiten behandeling gesteld wegens het ontbreken van de geboorteakte.

Het aanschrijven van donoren kwam stil te liggen, omdat brieven met het thuiswerken niet aangetekend verzonden konden worden. Het probleem hierbij is dat SDKB niet beschikt over contactgegevens van deze donoren anders dan het huidige woonadres uit de Basisregistratie personen. SDKB beschikt niet over e-mailadres en telefoonnummer van donoren waardoor die correspondentie niet net als andere uitgaande brieven versneld gedigitaliseerd kon worden.

Met de gedeeltelijk gedigitaliseerde werkprocessen en de versoepelingen in de zomer is de rest van het jaar een werkwijze ontstaan waarin uitsluitend en sporadisch op kantoor gewerkt wordt voor de postprocessen die niet vanuit huis kunnen. Daarmee is de voortgang van de aanvragen grotendeels hersteld, maar zijn de doorlooptijden nog steeds langer dan gemiddeld.

In de tweede helft van het jaar zijn veel inspanningen gedaan om de achterstanden weg te werken en te voldoen aan de toegenomen vraag van uitgestelde verzoeken. Alleen het aantal afgehandelde verzoeken om identificerende gegevens zijn in de jaarcijfers achtergebleven in vergelijking met het aantal binnengekomen verzoeken.

Rechtszaken

In 2020 is een vervolg gegeven aan de rechtszaak over de overgangsregeling van de wet. Eind 2020 is SDKB daarnaast opnieuw gedagvaard. De overgangsregeling uit de wet staat ter discussie, omdat donoren van voor 2004 die ten tijde van hun donatie met de kliniek hebben afgesproken dat zij een bekende donor wilden zijn, binnen de overgangsregeling kunnen weigeren om toestemming te geven aan SDKB om de identificerende gegevens te verstrekken. SDKB kan zonder toestemming van de donor geen persoonsidentificerende donorgegevens verstrekken waardoor donorkinderen deze gegevens niet ontvangen, ondanks eventuele afspraken die de moeder en de kliniek onderling gemaakt hebben. De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft aangegeven bereid te zijn om afhankelijk van de uitspraken in de gerechtelijke procedures een wetswijziging te initiëren. Uitspraak van de eerste dagvaarding wordt medio 2021 verwacht.

Draagmoederschap

Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft in 2020 een conceptwetsvoorstel openbaar gemaakt met daarin een regeling voor draagmoederschap. Onderdeel van het voorstel is het creëren van een grondslag voor het vastleggen van de afstammingsinformatie rondom de draagmoederschapstrajecten. SDKB wordt hierbij soms genoemd als potentiële kandidaat om de ontstaansgeschiedenis rondom draagmoederschap te bewaren en te beheren. SDKB volgt de voortgang van het conceptwetsvoorstel met interesse, maar voorziet met de regeling zoals die nu voorligt ook een uiterst complexe uitvoeringspraktijk ontstaan die nog de nodige uitwerking behoeft.

SDKB denkt de aankomende periode graag mee over uitvoeringsvraagstukken die een rol kunnen gaan spelen als gevolg van de regeling en beziet hoe vanuit de ervaring van SDKB een waardevolle bijdrage geleverd kan worden aan de totstandkoming van de regeling

Verzoeken om persoonsidentificerende gegevens van na 2004

In 2021 bereiken de eerste kinderen geboren uit een kunstmatige bevruchting van na inwerkingtreding van de wet de leeftijd van 16 jaar. Voor deze donorkinderen geldt dat niet langer de overgangsregeling van toepassing is, maar de reguliere regeling zoals omschreven in artikel 3 van de wet. In 2020 heeft SDKB het nieuwe proces in een conferentie besproken met verschillende veldpartijen en geïmplementeerd. Daarnaast is het digitale registratiesysteem doorontwikkeld zodat het secretariaat van de stichting in staat is de verzoeken af te handelen. Verder is SDKB gestart met de werving van de adviescommissieleden die het bestuur zullen adviseren wanneer een donor belangen aandraagt waardoor de gegevens in de ogen van de donor niet verstrekt kunnen worden. De adviescommissie bestaat uit een jurist, een pedagoog en een ethicus.

Belangrijk uitgangspunt bij de implementatie van het nieuwe proces was om de processtappen en informatie toegankelijk te maken voor soms zeer jonge betrokkenen. SDKB heeft veel aandacht besteed om de aanvragen op begrijpelijke wijze te kunnen presenteren, ook wanneer daar soms een belangafweging, bezwaar en beroep onderdeel van kunnen zijn.

Geheimhoudingsverklaringen

Naar aanleiding van de tweede wetsevaluatie heeft SDKB alle klinieken verzocht om de geheimhoudingsverklaringen over te dragen. Dit betrof 161 donorregistraties waarbij stond aangegeven dat sprake was van een geheimhoudingsverklaring. De geheimhoudingsverklaringen en persoonsidentificerende gegevens zijn aangeleverd, op de gegevens van 3 klinieken na (in totaal 62 donorregistraties). Eén kliniek heeft in 2012 de bedrijfsvoering gestaakt zonder overdracht van dossiers, waardoor SDKB geen aanspreekpunt heeft voor het overdragen van de verklaringen. Eén kliniek heeft in 2009 de bedrijfsvoering gestaakt; de dossiers zijn elders ondergebracht. Gezien de uitzonderlijke situatie van het archief zijn de geheimhoudingsverklaringen daarin niet overgedragen aan de SDKB, maar worden aanvragen per individueel geval beoordeeld. Daarnaast is er één kliniek die meent niet over de grondslag te beschikken om de geheimhoudingsverklaringen over te dragen. SDKB is nog met de kliniek in gesprek. Inmiddels heeft betreffende kliniek aangegeven de melding dat sprake is van een geheimhoudingsverklaring te verwijderen.

Na controle van de ontvangen stukken bleken 75 van de geregistreerde geheimhoudingsverklaringen niet aan de door de wet gestelde eisen te voldoen. SDKB heeft betreffende klinieken verzocht de melding dat sprake is van een geheimhoudingsverklaring uit de registratie te verwijderen en controleert de opvolging van klinieken op dit punt. Betreffende donoren worden voortaan, bij een aanvraag door een donorkind, door SDKB benaderd met het verzoek toestemming te geven voor de verstrekking van persoonsidentificerende gegevens. Donorkinderen van de betreffende donoren van wie de aanvraag in het verleden is afgewezen op grond van de geheimhoudingsverklaring, ontvangen hierover bericht van de SDKB. Zij kunnen indien gewenst een nieuwe aanvraag indienen, zodat SDKB alsnog de donor om toestemming kan vragen.

24 geheimhoudingsverklaringen die zijn overgedragen voldoen wel aan de door de wet gestelde eisen. Dit betreffen geheimhoudingsverklaringen die zijn getekend tussen publicatie van de wet in 2002 en volledige inwerkingtreding van de wet in 2004. De verklaringen blijven net als voorheen een reden om de donor niet aan te schrijven met het verzoek om toestemming voor de verstrekking van gegevens. De persoonsidentificerende gegevens van deze donoren worden niet verstrekt.

Onderzoek volledigheid gegevens

SDKB heeft voor klinieken een overzicht gemaakt van donorregistraties die betrokken zijn bij kunstmatige bevruchtingen van na 2004, maar waarbij de persoonsidentificerende gegevens niet volledig zijn. Klinieken hebben het verzoek gekregen de gegevens aan te vullen. Het opstellen van de overzichten is een gevolg van de aanbevelingen uit de tweede wetsevaluatie om pro actiever te controleren of gegevens compleet zijn.

Grensoverschrijdend gedrag van donoren

SDKB en Fiom hebben zich in 2020 bij de afhandeling van verzoeken en begeleidingstrajecten geconfronteerd gezien met situaties waarbij sprake is van grensoverschrijdend gedrag van donoren richting donorkinderen. Helaas moet geconstateerd worden dat de verstrekking van persoonsidentificerende donorgegevens aan soms nog minderjarige donorkinderen (vanaf 16 jaar) en het contact wat hieruit mogelijk volgt in uitzonderlijke gevallen kan leiden tot onveilige situaties voor de kinderen.

Het is belangrijk dat bij de verstrekking van persoonsidentificerende gegevens onder verantwoordelijkheid van SDKB voldoende oog is voor signalen die wijzen op onveilige situaties vooral waar het minderjarige donorkinderen betreft. Hierbij is het de eerste prioriteit om onveilige situaties te stoppen, maar daarnaast moet ook gewogen worden of de situatie zich mogelijk opnieuw kan voordoen wanneer de donorgegevens aan toekomstige donorkinderen verstrekt worden.

Voor de donorkinderen die reeds in de situatie zitten is het van belang dat in overleg met betrokkenen aansluiting gezocht wordt bij de reeds bestaande hulpverlening. SDKB heeft Fiom gevraagd hiervoor een protocol te schrijven hierbij aansluitend op de wet verplichte meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld. Signalen, die doorgaans binnen de begeleidingstrajecten van Fiom naar boven zullen komen, kunnen zo zorgvuldig gewogen worden. Daarnaast acht SDKB het noodzakelijk dat (jonge) donorkinderen en hun verzorgers op de hoogte zijn wanneer zich in het verleden een onveilige situatie heeft voorgedaan met de donor waarvan de gegevens verstrekt worden. De informatie over grensoverschrijdend gedrag is echter zeer gevoelig en persoonlijk voor betrokkenen. Deze mag niet zondermeer bewaard of verstrekt worden. Na hierover advies ingewonnen te hebben van diverse juristen en de functionaris gegevensbescherming van SDKB is besloten dat de veiligheid van donorkinderen in deze situatie zwaarder weegt dan de privacy van betrokkenen, maar uitsluitend voor zover noodzakelijk om de onveilige situatie te doen stoppen of te voorkomen. In de praktijk betekent dit dat nog steeds donorgegevens verstrekt kunnen worden zolang een donor daarmee instemt, maar dat bij een wens tot contact of uitwisseling van contactgegevens aan jonge donorkinderen en hun verzorgers gemeld wordt dat in het verleden grensoverschrijdend gedrag heeft plaats gevonden en dat ontmoetingen tussen donor en donorkind zonder begeleiding van een volwassene sterk worden afgeraden en niet gefaciliteerd worden in het begeleidingstraject. Hierbij is het vervolgens niet noodzakelijk om in te gaan op de details van het gedrag zelf of welk donorkind het betrof, omdat met de begeleiding doorgaans niet langer sprake zal zijn van een onveilige situatie. SDKB is zich hierbij bewust dat verder contact hiermee niet uitgesloten is, maar is ook van mening dat na de waarschuwing aan donorkind en verzorgers het verder verantwoordelijkheid van de verzorgers is om verstandig om te gaan met de situatie. Ook is SDKB zich ervan bewust dat de mededeling aan een donor dat niet langer onbegeleid contact gefaciliteerd wordt vanwege het grensoverschrijdend gedrag als gevolg kan hebben dat donoren bij toekomstige donorkinderen niet langer zullen instemmen met de verstrekking van gegevens. Helaas mogen de persoonsidentificerende gegevens dan niet langer verstrekt worden aan donorkinderen van voor 2004. Ook hier weegt de veiligheid van betrokken kinderen voor SDKB echter zwaarder.

De constatering van grensoverschrijdend gedrag is wederom een voorbeeld dat de afhandeling van verzoeken om donorgegevens complexer is dan de inhoud van de wet in eerste instantie doet vermoeden. In het jaarverslag van 2019 is ook uitgebreid ingegaan op de complexiteit van de vraagstukken. Opnieuw blijkt dat het verstrekken van gegevens meer is dan alleen de uitwisseling van informatie. De gegevens in beheer van SDKB grijpen diep in in het leven mensen. Vaak in positieve zin, maar soms helaas ook negatief.

Samenstelling bestuur

In 2020 heeft de werving plaatsgevonden van een nieuwe voorzitter wegens het aflopen van de zittingstermijn van de huidige voorzitter. SDKB heeft een geschikte kandidaat gevonden, welke inmiddels door de minister is benoemd. Verder hebben geen bestuurswisselingen plaatsgevonden.

6. Stichtingsbestuur en adviescommissie in 2020

Stichtingsbestuur

Functie	Naam
Voorzitter	De heer prof. dr. J.S.E. Laven
Leden die kunstmatige bevruchting beroepsmatig toepassen of daarbij nauw zijn betrokken, waarvan één lid tevens deskundig is op psychosociaal terrein	Mevrouw dr. M. Visser (tevens deskundig op psychosociaal terrein); De heer dr. M.H.J.M. Curfs De heer dr. E.J.P. van Santbrink
Lid-jurist	mevrouw mr. L.C. Bosch
Lid-ethicus	de heer drs. G. van Dijk
Lid dat deskundig is op pedagogisch terrein	mevrouw S.E. Vink, MSc

Adviescommissie

Functie	Naam
Lid-jurist	op 1-1-2021 nog niet vervuld
Lid-ethicus	op 1-1-2021 nog niet vervuld
Lid dat deskundig is op pedagogisch terrein	op 1-1-2021 nog niet vervuld

Secretaris

De heer F.C. Haartsen, MSc

7. Verantwoording WNT 2020

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de SDKB. Het voor de SDKB toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000 (Algemeen bezoldigingsmaximum). Bestuursleden ontvangen een vaste vergoeding per vergadering en een reisvergoeding. Aanwezigheid en reisafstand zijn daarom van invloed op de hoogte van de bezoldiging.

Gegevens 2020	prof. dr. J.S.E. Laven	dr. M. Visser	dr. M.H.J.M. Curfs	mr. L.C. Bosch
Functiegegevens	Voorzitter	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	Gehele jaar	Gehele jaar	Gehele jaar	Gehele jaar
Bezoldiging				
Bezoldiging	€ 3554,06	€ 2464,94	€ 1866,87	€ 2137,49
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000	€ 201.000	€ 201.000	€ 201.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	NVT	NVT	NVT	NVT
Bezoldiging	€ 3554,06	€ 2464,94	€ 1866,87	€ 2137,49
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	NVT	NVT	NVT	NVT
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	NVT	NVT	NVT	NVT

Gegevens 2020	dr. E.J.P. van Santbrink	drs. G. van Dijk	S.E. Vink, MSc
Functiegegevens	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	Gehele jaar	Gehele jaar	Gehele jaar
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 1532,84	€ 1791,45	€ 1798,04
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000	€ 201.000	€ 201.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	NVT	NVT	NVT
Bezoldiging	€ 1532,84	€ 1791,45	€ 1798,04
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	NVT	NVT	NVT
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	NVT	NVT	NVT

Dit is een uitgave van
Stichting donorgegevens kunstmatige bevruchting

Postadres

Postbus 16077 | 2500 BB Den Haag
T (070) 340 55 40

E-mailadres

info@donorgegevens.nl

www.donorgegevens.nl

mei 2021